

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Redovisning av uppdrag. Nattersättning kopplat till nytt kollektivavtal samt förslag på alternativa åtgärder för att öka attraktiviteten och förbättra arbetsmiljön**Förslag till beslut**

- Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att från och med 1 april 2026 ersätta nuvarande modell för extra nattersättning med att höja OB ersättningarna för kvällar och nätter (exkl. natt mot lördag, söndag och helgdag som höjs enligt kollektivavtal). Beslutet gäller sjuksköterskor, barnmorskor, undersköterskor, skötare, röntgensjuksköterskor samt biomedicinska analytiker som är tillsvidareanställda eller månadsanställda.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden gav 2025-12-04 (HSN § 117) förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på hur den år 2023 införda höjda nattersättningen ska hanteras när nytt kollektivavtal träder i kraft 1 april 2026. Samtidigt gavs förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på alternativa åtgärder för att öka attraktiviteten och förbättra arbetsmiljön.

Den extra nattersättningen infördes under pandemins efterverkningar då bemanningen, särskilt nattetid, var mycket utmanande. Ersättningen gavs utöver ordinarie OB och omfattade sjuksköterskor, barnmorskor, undersköterskor, skötare och biomedicinska analytiker. Sedan införandet har antalet sjuksköterskor, undersköterskor och skötare i slutenvården ökat, liksom antalet arbetade timmar. Det är dock svårt att isolera effekten av nattersättningen eftersom även andra faktorer, som tex nationellt hyravtal, påverkat utvecklingen.

Det nya kollektivavtalet innebär höjd OB ersättning för helgnätter, vilket förändrar förutsättningarna för den extra nattersättningen. Den nya OB-nivån beräknas kosta cirka 4 miljoner kronor årligen, medan nuvarande nattersättningen kostat cirka 7 miljoner 2025.

Ärendebeskrivning

Under och efter pandemin sågs en tydlig nedgång av personal som arbetade inom slutenvården och det blev allt svårare och svårare att bemanna framför

allt nattetid. Kostnaderna för att anlita hyrsjuksköterskor var mycket höga.

Ett ensidigt arbetsgivarbeslut fattades i hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-03-23, HSN 2023/206 om att tillfälligt införa en extra nattersättning i syfte att öka intresset för nattjänstgöring och minska hyrkostnaderna. Detta var en av flera åtgärder för att bidra till en ekonomi i balans.

Ersättningen har sedan 1 april 2023 omfattat biomedicinska analytiker, sjuksköterskor, barnmorskor, undersköterskor och skötare med tillsvidare eller månadsanställning. Ersättningen har tillkommit utöver ordinarie OB ersättning och utgått enligt följande:

- Vardagsnatt 300 kr
- Helgnatt från fredag-måndag 425 kr
- Storhelgsnatt 750 kr.

För att ta del av den extra nattersättningen har det krävts att medarbetaren arbetar utifrån sitt avtalade arbetstidsmått. Den primära målgruppen var initialt sjuksköterskor för att reducera hyrkostnaderna, men beslut fattades om att även inkludera undersköterskor, skötare och biomedicinska analytiker.

En ökning har skett sedan dess och idag arbetar fler sjuksköterskor i slutenvården. I april 2023 arbetade ca 180 sjuksköterskor i slutenvården och i december 2025 ca 200. Motsvarande siffror för undersköterskor och skötare är 207 till 226.

Sett till antal ob timmar som arbetades natt av sjuksköterskor under 2023-01--2023-04 jämfört mot 2025-09--2025-12 har dessa ökat med ca 24%. Vid jämförelse avseende lönetransaktioner för 2023-06-2023-12 mot samma period 2025 kan konstateras att summan av antal nattpass som ersatts till sjuksköterskor under denna period har ökat i ungefär samma omfattning som antalet arbetade OB-timmar. Därmed konstateras att antal arbetade timmar av egen personal har ökat jämfört mot perioden innan den extra nattersättningen infördes 2023.

Hur stor effekten är av själva nattersättningen är svårt att bedöma då flera faktorer kan ha spelat in. Bland annat så började det nationella hyravtalet att gälla 2024 vilket har minskat intresse för att vara inhyrd.

Den 1 april 2026 träder ersättning enligt kollektivavtal i kraft, vilket ger en förstärkt OB ersättning med 30 procent natt mot lördag, söndag och helgdag. Detta förändrar förutsättningarna för tidigare beslut om extra nattersättning.

Enligt preliminära beräkningar kommer den nya OB ersättningen som införs 1 april 2026 medföra en ökad kostnad om ca 4 miljoner kronor årligen. Den extra nattersättningen som infördes 2023 kostade ca 7 miljoner kronor under 2025.

Analysen har genomförts både vad gäller ekonomisk effekt för förvaltningen och hur fördelning av ersättning på individnivå har fallit ut.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att nattersättningen infördes i ett läge med särskilda rekryteringsutmaningar och ett stort hyrberoende. En positiv utveckling har kunnat ses även om effekterna delvis kan bero på flera faktorer. På individnivå har ersättningen varierat stort utifrån antal pass, men generellt har ersättningen haft en stor betydelse för många och förvaltningen bedömer att en förstärkt ersättning har ett värde även fortsatt för att klara kompetensförsörjningen och hålla nere hyrkostnaderna.

Förvaltningen föreslår att nuvarande ersättningsmodell ersätts med att det nya kollektivavtalet som träder i kraft 1 april 2026 kompletteras med att övriga OB ersättningar för kvällar och övriga nätter (exkl natt mot lördag, söndag och helgdag) höjs med motsvarande 30 procent. Förslaget omfattar sjuksköterskor, barnmorskor, undersköterskor, skötare, röntgensjuksköterskor samt biomedicinska analytiker och gäller enbart tillsvidare- och månadsanställda.

Kostnaderna för detta förslag beräknas till 6,7 miljoner årligen utifrån dagens bemanningsstruktur och kan finansieras inom budget.

Vad gäller alternativa åtgärder för att öka attraktiviteten och förbättra arbetsmiljön så pågår ett antal regionövergripande projekt med motsvarande syfte. Ett av uppdragen handlar om att fastställa tydliga bemanningsstrategier i syfte att förbättra förutsättningarna för framför allt 24/7 verksamheterna. Frågor som två-dagarsledigheter, helgtäthet, antal pass per vecka mm analyseras för närvarande och är prioriterade frågor. Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen är tillsammans med övriga förvaltningar engagerade i detta arbete som regionövergripande sker i nära samverkan med de fackliga organisationerna. Utöver detta bedrivs ett fokuserat arbete kring friskfaktorer. Denna fråga behöver med anledning av pågående arbete återkomma till hälsö- och sjukvårdsnämnden vid ett senare tillfälle.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälsö- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2026-03-11

Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsö- och sjukvårdsdirektör

Skickas till

RSF vårdlöner
Marie Härlin, chef Psykiatri
Sari Stenius, chef Sjukhuset
Maria Skogh Jansson, HR chef
Lotta Israelsson, HR direktör

